:3000(I)I0/A38Sel Nama^r Perera සියලු ම හිමිකම් ඇවිරණි] B. com (SP முழுப் பதிப்புரிமையுடையது] Advanced Level All Rights Reserved] Business Statistics ශි ලංකු ප්රතිය උපපාර්තමේත්තුව ශි ලංකා විභාග අදපාර්තමේස්තුව ශි ලංකා විභාග අදපාර්තමේන්තුව ශි ලංකා විභාග අදපාර්තමේස්තුව ශි ලංකා විභාග අදපාර්තමේස්තුව ශි ලංකා විභාග අදපාර්තමේස්තුව ශික් කියල් සියල් இவறோட்ட ஆரிட்சைத் அணைக்களம் இவற்**Bepartment of Examination இது Panka**li வை Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department අධායන පොදු සහනික පනු (උසස් පෙළ) විභාගය, 2007 අගෝස්තු கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர(உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2007 ஓகஸ்ற் General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2007 B 300 Deps ව ශී ලංකා විතාග දෙපාර්තමේන්තුව ශී ලංකා විතාග ලුදු වහාපාර සංඛහානය L නෙඅ ඵ . නිනානෘ ජ්.ජන අඩ මු මාත් නෙඅඩ of Examinations, Sri Lanka Depar) ලී ලංකා විතාග දෙපාර්තරම්න්තුව ලී ලංකා පැය තුනයි வணிகப் புள்ளிவிவரவியல் I மூன்று மணித்தியாலம் ිත්තු දි சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் ப of Examinations, Sri Lanka Departmen Three hours **Business Statistics** artment ලී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව <u>ශී</u> ලංකා විභාග දෙ ${f I}$ කොටසේ පුශ්න **සියල්ලට ම** හා ${f II}$ කොටසින් පුශ්න **හතරක**ට පිළිතුරු සපයන්න. සංඛෳාන වගු හා පුස්තාර කඩදයි සපයනු ඇත. ගණක යන්නු භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ. I කොටස (සියලු ම පුශ්තවලට පිළිතුරු සපයන්න. එක් පුශ්තයකට ලකුණු 4 බැගින් **මුළු ලකුණු 40 ක්** මෙම කොටසට හිමි වේ.) පහත දී ඇති එක් එක් පුකාශය **සතෳ ද අසතෳ ද** යන වග ස<mark>දහන් කර, ඔබේ පිළිතුර සනාථ කිරීමට</mark> කරුණු සැකෙවින් දක්වන්න. (අ) ආයතනයක වාර්ෂික වාර්තාවකින් ලබා ගන්නා දත්ත පුාථමික දත්ත ලෙස සලකනු ලැබේ. (ආ) ජාල රේඛයක පන්ති පුාන්තර පළල සමාන නම්, පන්ති පුාන්තරයක සිරස් තීරුවේ උස එම පන්ති පුාන්තරය තුළට වැටෙන නිරීක්ෂණ සංඛාාවට සමානුපාත වේ. (ඉ) සාමානාායෙන් පෞද්ගලික සම්මුඛ සාකච්ඡා කුමය පුශ්නාවලී කුමයට වඩා අඩු වියදම් සහිත කුමයකි. (ඊ) ඕගිවියක් දී ඇති විට චතුර්ථක පහසුවෙන් ලබාගත හැකි ය. පහත සඳහන් එක් එක් අවස්ථාව සඳහා දී ඇති පිළිතුරු අතුරෙන් **වඩාත් ම සුදුසු** පිළිතුර තෝරා එයට අදළ **අංකය** පැහැදිලිව ලියා දක්වන්න. (අ) අසමාන පන්ති පළල සහිත ජාල රේඛයක තීරුවක කුමන අංගය පන්තියෙහි නිරීක්ෂණ සංඛ්යාවට සමානුපාත වේ ද? (i) උස (ii) වර්ගඵලය (iii) sec (iv) ඉහත කිසිවක් නොවේ. (ආ) දත්ත සමූහයක අන්තාෳ අගයන්ගෙන් බලපෑමක් ඇති කෙරෙන කේන්දික පුවණතා මිනුම කුමක් ද? (iv) ඉහත සඳහන් සියල්ල වේ. (i) සමාන්තර මධානාය (ii) මධාස්ථය (iii) මාතය (ඉ) වට සටහනක් (pie-chart) මගින් සමස්කයක සංරචක නිරූපණය කරනුයේ (i) පුතිශත මගිනි. (ii) කෝණ මගිනි. (iii) කාණ්ඩ මගිති. (iv) වෘත්ත මගිනි. (ඊ) චකිුමය මගින් මනිනු ලබන්නේ වාාාප්තියක (i) අසමමිතික බවේ පුමාණයයි. (ii) මුදුතෙහි පුමාණයයි. (iii) අපකිරණයයි. (iv) කේත්දික පුවණතාවයි. තිස්තැන පිරවීම සඳහා වඩාත් සුදුසු **පදය / පද / පුකාශනය** ලියා දක්වන්න. (අ) ධන නිරීක්ෂණ N සංඛාාවක ගුණිතයෙහි N වන මූලයට යැයි කියනු ලැබේ.

- - (ඊ) A සිද්ධිය සිදු වී ඇතැයි දී ඇති විට B සිද්ධිය සිදුවීමේ සම්භාවිතාවට යැයි කියනු ලැබේ.
- පහත දී ඇති එක් එක් පුකාශය සතා ද අසතා ද යන වග සදහන් කර, ඔබේ පිළිතුරු සනාථ කිරීමට කරුණු සැකෙවින් දක්වන්න.
 - (අ) නිරීක්ෂණ සංඛාාවක තුන්වන චතුර්ථකයෙන් පළමු චතුර්ථකයේ අපගමනයෙහි සාමානාංශට මධානා අපගමනය යැයි කියනු ලැබේ.
 - (අා) P(A') = 0.2, P(B) = 0.5 සහ $P(A \cup B) = 0.9$ නම් A සහ B පරායන්න සිද්ධීන් වේ.
 - (ඉ) සිද්ධීන් දෙකක් අනෝානා වශයෙන් බහිෂ්කාරක නම් එම සිද්ධීන් ස්වායත්ත සිද්ධීන් වේ.
 - (ඊ) තිරීක්ෂණ සමූහයක එක් එක් අගය K තම් ධන තියතයකින් ගුණකළ විට ලැබෙන තව අගයන්ගේ විචලත සංගුණකය මුල් අගයන්ගේ විචලත සංගුණකය සමග සංසන්දනය කරන විට වැඩි අගයක් වේ.

- 5. පහත දක්වෙත එක් එක් අවස්ථාව සඳහා දී ඇති පිළිතුරු අතුරෙන් **වඩාත් ම සුදුසු** පිළිතුර තෝරා, එයට අදළ **අංකය** පැහැදිලිව ලියා දක්වන්න.
 - (අ) පහත දක්වෙන වාහප්ති අතුරෙන් දකුණට කුටික වන්නේ කුමන වාහප්තිය ද?
 - (i) n = 10, p = 0.3 වන ද්විපද වාහප්තිය
 - (ii) n = 8, p = 0.5 වන ද්විපද වහාප්තිය
 - (iii) n=9, p=0.7 වන ද්විපද වාාප්තිය
 - (iv) $\mu = 20$, $\sigma = 2$ වන පුමත වාාප්තිය
 - (අා) ද්වීපද වසාප්තියක් සඳහා පොයිසොත් වසාප්තියක් සන්නිකර්ෂණයක් වශයෙන් යොද ගත හැකි වන්නේ
 - (i) n විශාල සහ p කුඩා වන විටදී ය.
 - (ii) n විශාල සහ p හි අගය 0.5 ට ආසන්න වන විට දී ය.
 - (iii) n විශාල සහ p විශාල වන විටදී ය.
 - (iv) n කුඩා සහ p විශාල වන විටදී ය.
 - (ඉ) සරල පුතිපායන ආකෘතියක තිර්ණන සංගුණකය 0.64 නම් සහසම්බන්ධතා සංගුණකයෙහි අගය විය හැක්කේ කුමක් ද?
 - (i) 0.08
- (ii) 0.64
- (iii) 0.8
- (iv) 0.36
- (ඊ) සරල රේඛීය පුතිපායනයේ දී X හි ඒකක වැඩිවීමකට අනුව Y පුරෝකථන විචලායෙහි වෙනස්වීම ඔබ මතින්නේ කෙසේ ද?
 - (i) අන්තඃඛණ්ඩයෙහි අගය මගිනි.
- (ii) බැවුම් සංගුණකය මගිනි.
- (iii) පරායන්ත විචලායෙහි මධානාය මගිනි.
- (iv) සහසම්බන්ධතා සංගුණකය මගිනි.
- 6. පහත දක්වෙන එක් එක් පුකාශයේ හිස්තැන පිරවීම සඳහා වඩාත් ම සුදුසු පදය / පද / පුකාශනය ලියා දක්වන්න.
 - (අ) X සසම්භාවී විචලායට මධානාය 2 සහ සම්මන අපගමනය 0.01 සහිත පුමත වාාාප්තියක් ඇත්නම් සහ $P(c \le X \le 2) = 0.4770$ නම් c හි අගයවේ.

 - (ඉ) අඩුතම වර්ග පුතිපායන රේඛාව සෙවීමේ දී එකතුව අවම කළ යුතු ය.
 - (ඊ) යනු පුතිපායන රේඛාවක් මගින් පරායත්ත විචලායෙහි විචලනයෙන් පැහැදිලි කරනු ලබන සමානුපාකය පිළිබඳ ව මිනුමක් වේ.
- 7. පුශ්න පතු සමූහයක ලකුණු
 - (i) සියලු ම ලකුණුවලට ලකුණු 5 ක් එකතු කිරීමෙන්
 - (ii) සියලු ම ලකුණු 5% කින් වැඩි කිරීමෙන්

වෙනස් කරනු ලබන්නේ නම් මෙම වෙනස් කිරීම් නිසා මධානාය සහ සම්මත අපගමනය කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන බලපෑම කුමක් ද?

- 8. A සහ B යනු P(A) = 0.25 සහ P(B) = 0.40 වන පරිදි වූ ස්වායන්න සිද්ධීන් දෙකක් වේ.
 - (i) $P(A \cap B')$

(ii) $P(A' \cap B')$

(iii) $P[(A \cup B)']$

- (iv) $P(A' \cap B)$ සොයන්න.
- 9. අතීත අත්දකීම් අනුව කිසියම් ආයතනයක කළමණාකරු මීළභ මාසයේ දී විකිණෙනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වන වර්ණ රූපවාහිනී සංඛාාව පහත සම්භාවිතා වාහප්තිය සහිතව 20 සහ 70 අතර යම් අගයක් වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කරයි.

ඉල්ලුම x	20	30	40	50	60	70
සම්භාවිතාව $P(x)$	0.05	0.15	0.41	0.34	0.04	0.01

- (අ) මීළහ මාසයේ අපේක්ෂිත ඉල්ලුම කුමක් ද?
- ු (ආ) පුමාණවත් තරම් වර්ණ රූපවාහිනී සංඛාාවක් තිබීම පිළිබඳ ව 95% ක විශ්වාසයක් තැබීම සඳහා ඇණවුම් කළ යුතු වර්ණ රූපවාහිනී සංඛාාව කුමක් ද?
- 10. පහත දක්වෙන එක් එක් පුකාශය **සතා ද අසතා ද** යන වග සඳහන් කර, ඔබේ පිළිතුර සනාථ කිරීමට කරුණු සැකෙවින් දක්වන්න.
 - (අ) X සහ Y ස්වායක්ත නම් ඒවා අතර සහසම්බන්ධයක් නොමැත.
 - (අා) X සහ Y අතර සහසම්බන්ධයක් නොමැති නම් ඒවා ස්වායක්ත වේ.

II කොටස

(ඕනෑ ම පුශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න. සෑම පුශ්නයකටම ලකුණු 15 බැගින් ලැබේ.)

11. (අ) තියැදි සමීක්ෂණ කිරීම නොවැළැක්විය හැකි අවස්ථා **හතරක්** තිදසුන් සහිත ව පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 04 යි.)

- (ආ) උපලේඛනයක් සහ පුශ්නාවලියක් අතර වෙනස පැහැදිලි කරන්න. මේ එක එකක් භාවිත කරනු ලබන්නේ කුමක් සඳහා ද? (ලකුණු 03 යි.)
- (ඉ) හොද පුශ්නාවලියක ලක්ෂණ **හතරක්** සදහන් කරන්න.

(ලකුණු 04 යි.)

(ඊ) පුශ්තාවලියක පූර්ව පරීක්ෂාව යනු කුමක් ද?

පූර්ව පරීක්ෂාව මගින් පුශ්නාවලියෙහි කුමන අඩුපාඩු හඳුනාගත හැකි ද?

(ලකුණු 04 යි.)

- 12. (අ) දත්ත, වගන්ති ආකාරයෙන් කාර්යක්ෂමව ඉදිරිපත් කළ හැකි වන්නේ කුමන අවස්ථාවල දී ද? (ලකුණු 02 යි.)
 - (අා) දත්ත විශාල සංඛාාවක් වගන්ති ආකාරයෙන් පුකාශ කිරීමේ දී ඇතිවන අවාසි **තුනක්** නම් කරන්න.

(ලකුණු 03 යි.)

(ඉ) වගුවක් ගොඩනැගීමේ දී පොදුවේ අනුගමනය කළ යුතු කරුණු **හතරක්** දක්වන්න.

(ලකුණු 02 යි.)

(ඊ) A සහ B රටවල ආදයම් වාහප්ති දත්ත පහත දක්වේ.

ජනගහන පුතිශතය	ආදයම් පුතිශතය				
	A	В			
0	0	0			
20	2	6			
40	4	16			
60	7	30			
80	14	60			
100	100	100			

- (i) රටවල් දෙකෙහි ආදයම් වාහප්තිය දක්වීම සඳහා එකම වගුවක ලෝරත්ස් වකුය අදිත්න.
- (ii) රටවල් දෙකෙන් අඩු ආදයම් විෂමතාවක් ඇත්තේ කුමන රටේ ද?

(ලකුණු 08 යි.)

13. (අ) සංඛානත වාහප්තියක කේන්දික පුවණකාවයෙහි මිනුම් වශයෙන් මධානාය, මධාාස්ථය සහ මාතයෙහි වාසි අවාසි සාකච්ඡා කරන්න.

මධානායට වඩා මධාස්ථය හෝ මාතය යොද ගැනීමට ඔබ වැඩි කැමැත්තක් දක්වන්නේ කුමන තත්තව යටතේ ද? $(c\pi)$ % $(c\pi)$ %

(ආ) කිසියම් කර්මාන්ත ශාලාවක සේවක සංඛාාව වයස් කාණ්ඩවලට අනුව පහත දක්වේ.

වයස් කාණ්ඩය	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64
සංඛ්‍යාව	70	71	60	55	40	35	30	25	20	15

- (i) කර්මාන්ත ශාලාවෙහි සේවකයින්ගේ වයස්වල මධානාය, මධාස්ථය, විචලතාව ගණනය කරන්න.
- (ii) සුදුසු කුටිකතා මිනුමක් ගණනය කර, වාහජිතියේ හැඩය පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන්න. (ලකුණු 07 යි.)
- (ඉ) සංඛාන 16 ක මධානාසය 10 වන අතර වෙනත් සංඛාන 30 ක මධානාසය 15 වේ. මේවායේ සම්මත අපගමන පිළිවෙළින් 8 සහ 4 වේ. සංඛාන 46 සංයුක්ත කළ විට මධානාසය සහ සම්මත අපගමනය සොයන්න.

(ලකුණු 03 යි.)

- 14. (අ) පුද්ගල නිශිත සම්භාවිතාව යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් ද? වහාපාර ක්ෂේතුයේ දී මෙම පිවිසුමෙහි වැදගත්කම නිදසුනක් ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04 යි.)
 - (ආ) අසම්භාවා සම්භාවිතාව තිර්වවනය කරන්න. සම්භාවිතාවෙහි ආකලන පුමේයය සහ ගුණාන පුමේයය ලියා දක්වන්න. (ලකුණු 04 යි.)
 - (ඉ) විවාහක ජෝඩු පිළිබඳ ව කරනු ලැබූ සමීක්ෂණයකට අනුව භාර්යාවන්ගෙන් 20% ක් ද, ස්වාම්පුරුෂයන්ගෙන් 40% ක් ද කිසියම් රූපවාහිනී වැඩසටහනක් නරඹන බව හෙලිවිය. එසේ ම භාර්යාව මෙම වැඩසටහන නරඹන්නේ නම් ස්වාම් පුරුෂයා මෙම වැඩසටහන නැරඹීමේ සම්භාවිතාව 50% දක්වා වැඩි වේ. සසම්භාවී ලෙස තෝරා ගන්නා ලද පවුලක
 - (i) දෙදෙනාම වැඩසටහන නැරඹීමේ
 - (ii) යටත් පිරිසෙයින් එක් කෙනකුවත් වැඩසටහන නැරඹීමේ
 - (iii) එක් කෙනකුවත් වැඩ සටහන නරඹන්නේ නැති වීමේ
 - (iv) ස්වාම්පූරුෂයා තරඹන්නේ නම් භාර්යාව නැරඹීමේ
 - (v) ස්වාම්පුරුෂයා නරඹන්නේ නැතිනම්, භාර්යාව නැරඹීමේ සම්භාවිතාව සොයන්න.

(Capen 07 8.)

- 15. (අ) පහත දක්වෙන එක් එක් සසම්භාවී විචලාය වඩාත් හොදින් ආකෘතිගත කළ හැකි වන්නේ පොයිසොන් වාාප්තියකින්ද, ද්විපද වාාප්තියකින් ද, නැතහොත් වෙනත් වාාප්තියකින් ද යන්න හේතු සහිතව පැහැදිලි කරන්න.
 - (i) කිසියම් වර්ෂයක විශාල නගරයක සියදිවි නසා ගැනීම් මගින් සිදුවන මරණ සංඛාාව
 - (ii) උදැසන කිසියම් බස් නැවතුම්පලක් පසුකරගෙන යන මෝටර් රථයක සිටින පුද්ලයින් සංඛාාව
 - (iii) තිස්දෙනකුගෙන් යුක්ත පන්තියක උපන් දිනය ඉරිද දිනයක යෙදෙන සිසුන් සංඛාාව
 - (iv) පළමු දෝෂ සහිත භාණ්ඩය ලැබෙන තුරු භාණ්ඩ තොගයකින් තෝරාගත යුතු භාණ්ඩ සංඛාාව
 - (v) ළමුන් හයදෙනකු සිටින පවුලක ගැහැනු ළමයින් සංඛ්‍යාව

(ලකුණු 05 යි.)

- (ආ) කිසියම් ටිකට් කවුලුවකට ගනුදෙනුකරුවන්ගේ පැමිණීම මිනින්තුවකට 3.0 බැගින් වන මධාක සීගුතාවෙන් යුක්තව පොයිසොන් වාහප්තියකට අනුව සිදුවේයයි සැලකිය හැකි ය. පහන එක් එක් අවස්ථාවේ දී අදළ සම්භාවිතාව ගණනය කරන්න.
 - (i) මිනිත්තුවක කාල පුාත්තරයක් තුළ ගනුදෙනුකරුවන් කිසිවකු නොපැමිණීම
 - (ii) මිනිත්තුවක කාල පුාන්තරයක් තුළ හරියටම එක් ගනුදෙනුකරුවකු පැමිණීම
 - (iii) මිනිත්තුවක කාල පුාත්තරයක් තුළ ගනුදෙනුකරුවත් දෙදෙනකු හෝ ඊට වැඩි සංඛාාවක් පැමිණීම
 - (iv) තත්පර 30 ක කාල පුාන්තරයක් තුළ ගනුදෙනුකරුවන් එක්කෙනකු පැමිණීම.

(ලකුණු 06 යි.)

- (ඉ) විදුලි බල්බ තිෂ්පාදකයකු තමන් තිෂ්පාදනය කරනු ලබන බල්බවලින් 2% ක් සදෙස් බව අත්දකීමෙන් දනී. මෙවැනි බල්බ 100 කින් යුක්ත පෙට්ටියක සදෙස් බල්බ වැඩි ම වශයෙන් තුනක් තිබීමේ සම්භාවිතාව පොයිසොන් සන්තිකර්ෂණය භාවිතයෙන් සොයන්න. (ලකුණු 04 3.)
- 16. (අ) පුමත වහාප්තියක පුධාන ලක්ෂණ විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 03 යි.)

(ආ) සංඛාානයේ දී පුමත වාහප්තියෙහි වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න.

(ලතුණු 03 යි.)

- (ඉ) කිසියම් අායතනයක් විසින් අසුරනු ලබන සීනි පැකට්වල අඩංගු සීනිවල බර මධානාය $1020~{
 m g}$ සහ සම්මත අපගමනය $25~{
 m g}$ වන පුමත වාාප්තියක පිහිටා ඇත. සීනි පැකට්වල ලේබලය අනුව අඩංගු සීනි පුමාණය $1000~{
 m g}$ ක් වේ.
 - (i) ලේබලයේ සඳහන් පුමාණයට වඩා අඩු සීනි පුමාණයක් අඩංගු සීනි පැකට් පුතිශතය කුමක් ද? (ලකුණු 03 යි.)
 - (ii) ලේබලයේ සඳහන් පුමාණයට වඩා අඩු සීනි පුමාණයක් අඩංගු පැකට් පුතිශනය 5% ට අඩු කිරීමට අයගතනයට අවශාව ඇත. සම්මත අපගමනය පවතින අගයේම තබාගෙන මධානාය වැඩි කිරීමෙන් මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීමට අවශා නම් නව මධානාය කුමක් ද? (ලකුණු 03 යි.)
 - (iii) මධානාය වෙනස් කරනු වෙනුවට සම්මන අපගමනය අඩු කිරීමෙන් මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීමට අවශා නම් නව සම්මන අපගමනය කුමක් විය යුතු ද? (ලකුණු 03 යි.)
- 17. (අ) සංඛාභනාමය විශ්ලේෂණයේ දී භාවිතවන සංකල්ප වශයෙන් සහසම්බන්ධතාව සහ පුතිපායනය අතර වෙනස පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03 යි.)
 - (ආ) විශාල ඖෂධ සමාගමක පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන අධාක්ෂවරයාට සමාගමේ වාර්ෂික ලාහය පර්යේෂණ සහ සංවර්ධනය සඳහා යෙදවෙන වියදම මත රඳ පවතින්නේදයි දනුගැනීමට අවශාව ඇත. වර්ෂ 2000 2005 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා දත්ත පහත දක්වේ.

වර්ෂය	පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය සඳහා	වාර්ෂික ලාභය		
2	වියදම (රු. දශ ලක්ෂ)	(රු. දශ ලක්ෂ)		
	X	Y		
2000	2	20		
2001	3	25		
2002	5	40		
2003	4	30		
2004	9	50		
2005	7	40		

- (i) X සහ Y අතර සහසම්බන්ධතා සංගුණකය ගණනය කර, X සහ Y අතර සම්බන්ධතාව පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන්න.
- (ii) X මත Y හි අඩුතම වර්ග පුතිපායන රේඛාව ලබාගන්න.
- (iii) නිර්ණන සංගුණකය ගණනය කර අනුසීහුමේ හොදකම පිළිබද ව සාකච්ඡා කරන්න.
- (iv) පර්යේෂණ සහ සංවර්ධනය සඳහා සමාගම රු. දශ ලක්ෂ 11 ක් වැය කරන්නේ නම් අපේක්ෂිත වාර්ෂික ලාභය නිමානය කරන්න. (ලකුණු 12 යි.)